

Wat is duurzaam?

Duurzaam betekent letterlijk dat iets lang kan blijven bestaan. En tegenwoordig wordt er vooral mee bedoeld dat de aarde lang kan blijven bestaan. Iets is duurzaam als het nu en in de toekomst geen schade toebrengt aan de aarde, het milieu of aan andere mensen. (Bas van Lier)

Waar moet ik op letten als ik duurzaam wil gaan ondernemen?

Het allerbelangrijkste is het besef dat duurzaam ondernemen zoveel gezichten kent als er ondernemers zijn. Er bestaat geen pasklaar model dat voor elk bedrijf zo even hup toepasbaar is. Wat voor het ene bedrijf de meest logische aanpak is, kan voor een ander bedrijf desastreus uitpakken. De manier waarop u duurzaam onderneemt moet bij u en uw bedrijf passen. Wel zijn er een aantal spelregels te benoemen die voor vrijwel iedereen toepasbaar zijn, want hoe combineer je thema's als ondernemerschap, natuur, milieu en duurzaamheid?

Waarop dien je te letten:

- Duurzaam ondernemen gaat pas werken als iedereen mee doet, het moet als het ware in de genen van het bedrijf (gaan) zitten. Samen staat u niet alleen sterker, maar samen kunt u ook de energie beter richten en bundelen.
- Meten is weten. Meten en weten maakt zichtbaar en concreet en dat motiveert. Weten hoe de vork in de steel zit is ook de basis om de koers en de volgende stap te bepalen.
- Veranderen kost tijd en energie, beter stapje voor stapje dan grote stappen gauw thuis. Grote stappen beklijven niet, zo leert de praktijk. Beter telkens een stapje erbij en wat tijd om te beklijven en te nestelen.
- Duurzaam ondernemen biedt een ander perspectief en een andere kijk op uw bedrijf, uw product, op de meerwaarde die u met uw bedrijf kan bieden. Kijk om u heen welke nieuwe kansen ontstaan door de andere manier van kijken, werken, de andere contacten et cetera.
- Last but not least: duurzaam ondernemen kent geen eindstation. U bent altijd onderweg. Inzichten veranderen, net als mogelijkheden of netwerken.

Bron: www.clubgreen.nl

Concreet:

Duurzaam ondernemen is actief bezig zijn met bescherming van het milieu, met het benutten van de talenten van uw medewerkers en met een bijdrage aan de samenleving waarin u leeft: milieu, medewerkers en maatschappij.

Milieu

1. Bescherming van grond- en oppervlaktewater
2. Zuivere lucht
3. Preventie en scheiding van afval
4. Bescherming van het landschap & biodiversiteit
5. Beperken van gevaar en hinder
6. Besparen van energie
7. Vervoer van personen en materialen

Medewerkers

1. Redelijke arbeidstijden
2. Leefbaar loon
3. Vrijheid van vakvereniging en het recht op collectieve onderhandelingen
4. Normen en waarden: geen discriminatie
5. Veiligheid en gezondheid op de werkplek en in migrantenverblijven
6. Een wettig arbeidscontract
7. Inbreng en eigen verantwoordelijkheid van medewerkers
8. Persoonlijke ontwikkeling stimuleren

Maatschappij

1. Stageplaatsen aanbieden en ruimte bieden aan bepaalde doelgroepen in het arbeidsproces (allochtonen, herintredende vrouwen)
2. Faciliteiten of medewerkers inzetten voor maatschappelijke doelen
3. Rekening houden bij de inkoop van producten uit minder welvarende landen met minimumloon, kinderarbeid
4. Groen aanleggen rond uw bedrijf

Bron: site mkb.

Duurzaamheid onderdeel van beleid

Duurzaamheid is steeds vaker een integraal onderdeel van het bedrijfsbeleid en is ook vaker onderdeel van de langetermijnstrategie van bedrijven. Steeds meer ondernemers zien aanleiding om zich meer toe te leggen op duurzaam ondernemen, vanwege het onderscheidend vermogen en economische waarde. Steeds meer worden er ook afspraken gemaakt om duurzaam te kunnen onderscheiden.

Voorbeelden van afspraken:

Gedragscode Natuursteen

Om het ondernemers makkelijker te maken om tot goede materiaalkeuze te komen worden er regels, certificaten, en gedragscode gemaakt door en voor ondernemers. Voor natuursteen is er de werkgroep duurzame natuursteen (<http://www.duurzamenatuursteen.nl/nl/page/home>). Deze WGDN heeft een [gedragscode](#) ontwikkeld waarmee bedrijven knelpunten kunnen aanpakken. In de code zijn arbeidsnormen, mensenrechten en milieunormen opgenomen.

Voor hout zijn keurmerken afgesproken:

Duurzaam hout

Bij duurzaam bosbeheer wordt het hout op een verantwoorde manier geoogst. Het bos wordt zo gekapt, dat de ecologische functie van het bos als leefomgeving van planten- en diersoorten behouden blijft. Ook de arbeidsomstandigheden van arbeiders en de rechten van de bewoners zijn een belangrijk onderdeel van verantwoord bosbeheer. Sinds 1990 is er een groeiende aandacht voor certificering van duurzaam beheerde bossen. Op dit moment zijn er ruim 60 certificeringsinitiatieven. De bekendste keurmerken zijn Forest Stewardship Council (FSC) en Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC). *Wat voor hout en steen gebruikt u?*

NL Label

NL Label legt producten en materialen die je in de groene leefomgeving gebruikt langs de duurzame meetlat. Alle materialen en producten die je in je tuin gebruikt, komen oorspronkelijk uit de natuur. Hoe meer je weghaalt uit de natuur, hoe groter de impact op natuur en milieu.

Het label verzamelt producten en materialen die een duurzaam alternatief zijn voor wat er nu gebruikt wordt. Voldoen ze aan de voorwaarden die NL Label stelt, dan krijgen ze het NL **paspoort**. **Zo wordt er bijvoorbeeld gekeken naar herkomst en de ecologische voetafdruk van het product.**

<http://www.eerlijkbuutenleven.nl/nl-label/keurmerk-nl.html>

Zo zijn er tal van sites te vinden die u als ondernemer op weg kunnen helpen en kunnen stimuleren om duurzamer te ondernemen. Wat daarbij erg belangrijk is de voldoening die u eraan over kunt houden. Dat motiveert! Om een extra steun te geven heeft Innogreen daarom deze prijs in het leven geroepen, een prijs die inmiddels ondersteund wordt door Tuin&Landschap en diverse sponsors.

Succes met het invullen van de vragenlijst op:

www.hortipoint.nl/tuinenlandschap/duurzaamste-hovenier

Ruud Snijders & Ralph Mens